

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อ เสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัย เรื่อง "ผลของการสอนโดยการผสมผสาน เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกับ เนื้อหาในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" นั้น ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สำคัญดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยการผสมผสาน เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกับ เนื้อหาในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยการสอน โดยการผสมผสาน เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกับ เนื้อหาในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้ เนื้อหาตามแผนการสอนปกติ

ตัวอย่างประชากร

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัย เลือกตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 42 คน รวมทั้งสิ้น 84 คน การเลือกตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากจำนวน 7 ห้องเรียน โดยนำคะแนนกลุ่มสร้างประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มการงานและพื้นฐาน ภาคต้น ปีการศึกษา 2535 มาพิจารณาให้ได้คะแนนทั้ง 2 กลุ่มวิชา โกล้เคียงกันมากที่สุด แล้วนำมาสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก เพื่อให้ห้องหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง

และอีกห้องหนึ่ง เป็นกลุ่มควบคุม และเพื่อเปรียบเทียบความเท่าเทียมกันของตัวอย่างประชากร จึงนำคะแนนทั้ง 2 กลุ่มมาทดสอบหาค่าที (t-test) ปรากฏว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความสามารถในการเรียนทั้ง 2 กลุ่มวิชาไม่แตกต่างกัน

แผนการสอนและ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการสอนผสมผสาน เนื้อหาในกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตกับกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพ ซึ่งมีทั้งหมด 8 แผนคือ อากาศกับการปลูกไม้ประดับจากหัวมัน, น้ำกับงานประดิษฐ์เครื่องกรองน้ำ, การค้าขายกับตุ๊กตาช้อนหา, งานบริการจัดดอกไม้, ทัศนกรรมกับงานประดิษฐ์ของชำร่วย, สหกรณ์กับการทำความสะอาดสหกรณ์ร้านค้า, จังหวัดเชียงใหม่กับงานปั้นภาชนะจากดินขาว, จังหวัดภูเก็ตกับงานประดิษฐ์กรอบรูปจากเปลือกหอย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภทคือ

1. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธิปัญญาในกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตมี 8 เรื่อง กับแบบวัดทักษะการทำงานในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ 8 งาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต 8 เรื่อง เรื่องละ 10 ข้อ รวม 80 ข้อ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในด้านความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วนำไปทดลองใช้โดยนำคะแนนมาตรวจวิเคราะห์รายข้อคัดเลือกใช้เฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ความยากระหว่าง .20-.80 และนำมาทดสอบหาค่าความเที่ยง

ตอนที่ 2 แบบวัดทักษะการทำงานกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ 8 งาน (งานละ 10 ด้าน) โดยประเมินค่าทางทักษะ 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี ค่อนข้างดี พอใช้ ควรปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปให้ผู้ช่วยวิจัย จำนวน 2 คน บันทึกให้คะแนนโดยทำความเข้าใจร่วมกัน เกี่ยวกับกฎเกณฑ์การสังเกต ให้สอดคล้องกัน

2. แบบวัดความพึงพอใจในการสอนโดยการผสมผสาน เนื้อหาในกลุ่มสร้าง เสริม ประสบการณ์ชีวิตกับ เนื้อหาในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 6 ข้อ และคำถามปลายเปิด เพื่อให้ นักเรียน ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำผลการทดสอบของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต มาคำนวณค่ามัธยิม เลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2. นำผลการทดสอบของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนกลุ่มการงานและพื้นฐาน อาชีพ มาคำนวณค่ามัธยิม เลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3. คำนวณหาค่าร้อยละของความพึงพอใจในการ เรียนโดยการผสมผสาน เนื้อหา ในกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตกับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนทักษะทางการ เรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม

3. นักเรียนร้อยละ 85.72 มีความพึงพอใจต่อการ เรียนแผนการสอน เรื่อง เชียงใหม่กับงานปั้นภาชนะดินขาว นักเรียนร้อยละ 80.96 มีความพึงพอใจต่อการเรียน แผนการสอน เรื่อง หัตถกรรมกับงานประดิษฐ์ของชำร่วย นักเรียนร้อยละ 76.19 มีความ พึงพอใจต่อการสอนผสมผสาน เนื้อหาในกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตกับกลุ่มการงานและ

พื้นฐานอาชีพ การเรียนแผนการสอน การค้าขายกับงานคู่ค้าซ่อหน้า จังหวัดภูเก็ตกับงานประดิษฐ์กรอบรูปจากเปลือกหอย และอยากให้โรงเรียนมีการสอนรวมกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตกับกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพพร้อม ๆ กัน

4. นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรให้มีการสอนรวมทั้ง 2 กลุ่มประสบการณ์ต่อไปอีก เพราะทำให้ไม่เบื่อและอยากให้อาจารย์ที่สอนทั้งสองกลุ่มมาร่วมสอนด้วยกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยการผสมผสาน เนื้อหาในกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตกับ เนื้อหาในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ แสดงว่าแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตสูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบผสมผสาน ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายคือความเข้าใจชีวิตจริงของนักเรียนช่วยให้เกิดการ เชื่อมโยงการเรียนรู้ ความรู้ที่เรียนไปแล้วจะถูกนำมาสัมพันธ์กับความรู้ที่จะเรียนใหม่ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เร็วขึ้น (สมิตร คุภาพกร, 2523) ช่วยจัดเนื้อหาหรือความรู้ให้อยู่ในลักษณะเหมือนชีวิตจริง คือผสมผสานและสัมพันธ์ความรู้ที่อยู่ในลักษณะที่เอื้อต่อการนำไปใช้และยังช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจสภาพและปัญหาสังคมได้ดีกว่า การกระทำหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคมเป็นผลรวมจากหลาย ๆ วิชามาสัมพันธ์กัน เพื่อสร้างความ เข้าใจใหม่ ๆ ขึ้น การสอนแบบผสมผสาน เนื้อหายังทำให้การศึกษามีคุณค่ามากขึ้นกว่าแทนที่จะเป็นขบวนการถ่ายทอดความรู้หรือสาระเพียงประการ เดียว กลับช่วยให้สามารถ เกิดการพัฒนาทักษะที่จำเป็นทำให้เกิดความคิดรวบยอดที่กระจำจุกต้อง และสามารถปลูกฝังค่านิยมที่ปรารถนาได้อีกด้วย ทั้งยังทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้หลายด้าน การฝึกเชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ กันทำให้ไม่ลืมน่าเบื่อ การผสมผสานความรู้โดยพยายามหลอม เนื้อหาวิชาทั้งหมดให้เป็นกิจกรรมของเด็กที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและสนองความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุดโดยไม่มีการ เน้นหรือกล่าวถึง เนื้อหาวิชา แต่ความรู้ต่าง ๆ จะถูกมารวมกันภายใต้หน่วยหนึ่ง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่มักใช้วิชาสังคมศึกษาเป็นแกน เพราะ เป็นวิชาที่กว้างขวางจัดให้

สัมพันธ์กับวิชาอื่นได้ (บันลือ พฤษะวัน, 2531) ถึงแม้ว่าหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จะได้กำหนดแนวคำเนิการจัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงภายในกลุ่มประสบการณ์ และระหว่างกลุ่มประสบการณ์แล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัตินั้นครูผู้สอนในสาขาวิชาหรือในโรงเรียนควรจะต้องวางแผนคำเนิการจัดเนื้อหาในแบบเรียนเพิ่มเติม เนื้อหาอื่นที่สัมพันธ์กันมากที่สุด นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แสดงว่า แผนการสอนผสมผสานเนื้อหาในส่วนของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไม่ทำให้กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดในด้านระยะเวลาในการสอนและการฝึกทักษะการทำงาน ซึ่งมี 8 งาน ไม่เพียงพอต่อการฝึกทักษะการทำงาน ดังที่ เอ็ดเวิร์ด ลี ธอร์นไคด์ (อ้างถึงใน เอกสารการสอนชุดวิชากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ สุโขทัยธรรมาธิราช, 2526) ได้เสนอกฎแห่งการฝึก (The Law Exercise) ว่าการฝึกปฏิบัติย่อย ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะอย่างดีและสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ อนงค์ คำจันทร์ (2528) ได้กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะการให้การฝึกปฏิบัติกิจกรรมเหล่านี้ต้องทำบ่อยครั้งและสม่ำเสมอจึงจะเกิดผลดี ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมวิชาการ (2525) เรื่องผลการทดลองใช้แผนการสอนแบบประสมประสานระหว่างกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยและกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่พบว่าส่วนใหญ่พัฒนาการเรียนรู้นักเรียน ป.1 และ ป.2 ไม่แตกต่างกัน เพราะการทดลองใช้เวลาสั้น คือ 1 ภาคเรียน การที่จะทราบผลแน่นอนนี้อาจสรุปได้ทันที ดังนั้นถ้ามีการทดลองการสอนโดยการผสมผสานเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกับเนื้อหาในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพต่อเนื่องกันมากกว่า 1 ภาคเรียน ผู้วิจัยเชื่อว่าจะทำให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานดีขึ้น

อย่างไรก็ตามแผนการสอนแบบผสมผสานเนื้อหาทั้ง 2 กลุ่ม ที่ใช้กับกลุ่มทดลอง ยังสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ เพราะจากค่ามัชฌิมเลขคณิตเมื่อเทียบค่าเป็นร้อยละของกลุ่มทดลองมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 90.5

จากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอบผสมผสาน เนื้อหากลุ่ม
 สร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตกับกลุ่มการเรียนรู้และพื้นฐานอาชีพ นักเรียนร้อยละ 85.72
 อยากให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ต่อไป นักเรียนร้อยละ 76.19 ต้องการให้โรงเรียน
 จัดการสอบรวมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตพร้อม ๆ กัน เพราะทำให้ไม่เบื่อและเรียน
 อย่างสนุกสนาน ได้รับประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ทำให้เรียนอย่างเพลิดเพลิน นักเรียน
 ร้อยละ 76.19 รู้สึกชอบการเรียนด้วยการสอนรวมระหว่างกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
 กับกลุ่มการเรียนรู้และพื้นฐานอาชีพ นักเรียนร้อยละ 69.05 เข้าใจกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
 ชีวิตดีขึ้น ร้อยละ 71.43 มีทักษะในการทำงานกลุ่มการเรียนรู้และพื้นฐานอาชีพ แสดงว่าการสอน
 แบบผสมผสานทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและเกิดทักษะในการทำงานไปพร้อม ๆ
 กัน สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดี ส่วนในเรื่อง
 กิจกรรมที่ใช้ในการสอนนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ชอบทุกกิจกรรมที่ใช้ในแผนการสอนทั้ง 8 แผน
 เพราะกิจกรรมต่างๆ ที่จัดไว้ในแผนการสอนน่าสนใจและตรงกับความต้องการของนักเรียน
 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนเป็นประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน นักเรียน
 ได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนได้เรียนโดยการกระทำ ครูมีอุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจ
 และจัดบรรยากาศการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและสนใจในการเรียน
 กิจกรรมที่ครูจัดให้มีสาระน่าสนใจสามารถสอดแทรกความสนุกสนาน เพลิดเพลินและท้าทาย
 ทำให้นักเรียนรู้จักคิดรู้จักให้เหตุผลและแสวงหาคำตอบต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผู้เรียนทุกคนได้มี
 ส่วนร่วมในการแสดงออกทั้งนี้กิจกรรมการเรียนการสอนใช้ใช้เวลาพอเหมาะไม่เกินช่วง
 ความสนใจของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การใช้แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมมากโดยเฉพาะกับ
 โรงเรียนประถมศึกษาที่มีครูประจำชั้นสอนหลายวิชา หรือทุกวิชาเพราะสามารถเตรียมการสอน
 ให้เชื่อมโยงและสอนให้สอดคล้องผสมผสานกันระหว่างวิชาได้ง่ายขึ้น เนื่องจากครูดำเนินการ
 สอนได้ด้วยตนเอง

2. ควรจัดการเรียนการสอนผสมผสานเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กับเนื้อหาในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา ระดับชั้นต่าง ๆ โดยเฉพาะชั้นที่ี้นักเรียนจำนวนน้อย

3. การสอนผสมผสานเนื้อหาช่วยประหยัดทรัพยากรเวลา บุคลากร และทรัพยากรอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์กับโรงเรียนที่มีสภาพไม่พร้อมทางทรัพยากรต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสอนผสมผสานเนื้อหาวิชาในกลุ่มวิชาอื่น ๆ เพื่อศึกษาว่าการสอนผสมผสานมีผลต่อทุกกลุ่มวิชาหรือไม่ อย่างไร

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสอนผสมผสานเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในระดับชั้นอื่น ๆ